

5. Чуйко Г.В. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на формування кліповості індивідуальної та суспільної свідомості [Електронний ресурс] / Г.В. Чуйко, Я.В. Чаплак // Психологічний часопис: збірник наукових праць. – 2018. – № 14 (4). – К.: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. – С.37-53.

6. Чуйко Г.В. Специфіка інформації в Інтернеті [Електронний ресурс] / Г.В. Чуйко, І.М. Зварич // Психологічний часопис : збірник наукових праць / за ред. С.Д. Максименка. – 2019. – Т.5. – Вип. 12. – К. : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. – С.21-42. – Режим доступу: DOI: <https://doi.org/10.31108/1.2019.5.12.2>

УДК: 316.4.06:004.77

Чаплак Я., канд. психол н., доц.; Тритенко І. студ.,; Лясковська А.-Х., студ.
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ НА ТЕРЕНАХ ЦИФРОВОГО СВІТУ

Chaplak Ya., Ph.D., Assoc. Prof.; Trytenko I., student; Lyaskovska A.-H., student
CYBER-SOCIALIZATION OF PERSONALITY OF DIGITAL WORLD

Сучасній людині важко адаптуватися в суспільстві через кіберреволюцію на теренах цифрового світу, що характеризується високою динамічністю та виступає каталізатором кардинальних змін у соціумі. Новітні технологічні варіації інформаційного середовища призвели до формування новітньої культури та нових соціальних структур на основі того, що кіберпростір допомагає ефективно реалізовуватися з неймовірною швидкістю багатьом політичним, соціальним, економічним та іншим інституціям в досить широких масштабах. Це вказує на те, що суспільство вступило на ще невідомий для себе рівень розвитку з тієї причини, що в сучасній комунікації інформаційна складова все більше набирає значимості, але її не завжди можна перевірити на рівень екологічності [5]. І значимість цієї інформаційної складової постійно зростає за допомогою безперервного та інтенсивного прогресу в сфері кібертехнологій, збільшуючи, при цьому, вплив на суспільство та породжуючи, в певній мірі, відповідну залежність людей від інформаційно-комунікативних потоків. Тобто, ми сьогодні стали свідками динамічного етапу формування нових різновидів кіберкультури, соціалізації особистості (тобто, кіберсоціалізації) та прискореного процесу глобалізації системи масової комунікації в цілому під впливом безперервного та інтенсивного росту кібертехнологій, що посилює залежність суспільства від інформаційного простору. Кіберсоціалізація особистості – це процес адаптації людини в інформаційному середовищі [1].

Як зазначає В.Плешаков, вона розуміється як процес якісних змін структури самосвідомості особистості та мотиваційно-потребнісної сфери індивідуума, що відбувається під впливом і в результаті використання людиною сучасних інформаційно-комунікативних і комп'ютерних технологій в якості засвоєння та відтворення нею культури в межах персональної життєдіяльності [3]. Інформаційно-комунікативний простір кіберсередовища є дуже важливим механізмом соціалізації особистості в оточуючому середовищі тому, що за допомогою інформаційних соціальних мереж суспільна життєдіяльність людини переходить у технологічну віртуальну реальність, відбуваються суттєві зміни в психологічній та соціальній сферах життя людини. Отже, цифровий світ стає сьогодні реальною сферою життєдіяльності особистості, в певних випадках, кардинально змінюючи багато чого в самій особистості – коло інтересів, спілкування, стиль, звички, образ життя в цілому тощо. Тобто, медіанасичене інформаційне середовище сьогодні відіграє неабияке значення у формуванні особистості. Саме ж Інтернет-середовище є невід'ємним структурним

елементом сучасних інформаційних технологій в цілому та здобуває з кожним роком все більшу популярність серед різних верств населення [5].

Із прогресивністю та вдосконаленням технологічного інструментарію надання Інтернетом значимості, статусів та престижу стає більш якісним і наближеним до реалістичності. Це вказує на те, що сьогодні за допомогою інформаційно-комунікативних марафонів фактично стираються кордони між реальним і віртуальним світами [1; 3; 4]. Як показує досвід, без надійних алгоритмів інформаційної безпеки процес кіберсоціалізації особистості є дуже вразливим щодо застосування деструктивних методів впливу [5]. Так, наприклад, одним із основних недоліків інформаційно-комунікативних марафонів (потоків) є нестримний і постійно зростаючий потік інформації, яка не завжди є неперевіреною (або, яку взагалі неможливо перевірити з тих чи інших причин). Технологічний прогрес кіберпростору зумовив зміни в інформаційно-комунікативних засобах і до утворень в різновидах розумової діяльності людини [4; 6]. Еволюційний період зміни свідомості людини сьогодні в самому розпалі, але особистість ще не дійшла до відповідного рівня розвитку, щоб в результаті хаотизації інформаційних потоків на достатньому (безпечному) рівні вміти трансформувати свій когнітивно-стратегічний потенціал і встигати займатися ефективною обробкою інформації за досить короткий проміжок часу, що, в свою чергу, надає можливість застосовувати маніпулятивні технології впливу на індивідуальну та соціальну свідомість з метою створення чи поглиблення суспільних криз [4; 5].

Якщо брати до уваги необмежені можливості кібертехнологій на теренах цифрового світу та недосконалість системи кібербезпеки, що спровоковано тим же динамічним процесом прогресивності технологічного інструментарію кіберпростору, то можна ствердно сказати, що маніпуляція стрімко зростає в прогресії [6]. У сучасній шкалі зростаючої прогресії становлення кіберпростору досить багато конструктивних перспектив щодо існування та розвитку як окремої особистості, так і суспільства в цілому, але для того, щоб кіберсоціалізація була конструктивною та екологічною, соціальним інститутам потрібно зосередити свою увагу на дослідженні принципів екологічного формування особистості на рівні культури цифрового світу, забезпеченні ресурсного компоненту та технологічного інструментарію інформаційної безпеки.

Література

1. Бизюкова М. Киберсоциализация – процесс развития личности в условиях информационного общества [Электронный ресурс] / М.Бизюкова // Культурологический журнал. - Выпуск 2 (12) – 2013. – Режим доступа: http://www.cjournal.ru/rus/journals/217.html&j_id=15
2. Івушкіна О.В. Особистість у кіберкультурі (до питання про кіберсоціалізацію людини) [Електронний ресурс] / О.В. Івушкіна, І.М. Сілютіна // Культура народів Причорномор'я. — 2013. — № 259. — С. 192-195.
3. Плешаков В.А. Киберсоциализация как инновационный социально-педагогический феномен [Электронный ресурс] / В.А. Плешаков. – Режим доступа - http://sirdionis.ucoz.ru/load/prezentacija_po_teme_kibersocializacija/1-1-0-1
4. Чаплак Я.В. Кліпова хаотичність як засіб абсурдизації та маніпулятивна технологія [Електронний ресурс] / Я.В. Чаплак, І.М. Зварич // Психологічний часопис :збірник наукових праць / за ред. С.Д. Максименка. – № 4. – Том 14. – К.: Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України, 2018. – С.19-36. – Режим доступу: <https://doi.org/10.31108/2018vol14iss4pp19-36>
5. Чаплак Я.В. Кіберсоціалізація особистості в інформаційному просторі / Я.В. Чаплак // Проблеми розвитку особистості у комунікативному просторі: збірник тез доповідей всеукраїнського науково-практичного семінару «Проблеми розвитку особистості у

комунікативному просторі», 27 листопада 2018 р. Київ [електронний документ] / ред. кол.: Н.В.Чепелева (гол.ред.) та ін.– Чернівці : Чернівецький нац.-й унів-т ім.Ю.Федьковича, 2018. – С. 105-110http://e-cat.scilib.chnu.edu.ua/reslib/elib/science/educ/probl_rozvytku_seminar_2018.pdf

6. Чуйко Г.В. Маніпуляція свідомістю як одна з глобальних проблем сучасності [Електронний ресурс] / Г.В.Чуйко, О.Б.Вакарюк // Зб. тез доповідей всеукраїнського науково-практичного семінару «Психологічна допомога особистості в складних обставинах життєдіяльності», 18 травня 110 2018 р., м. Чернівці / ред. кол.: Т. М. Титаренко (гол. ред.) та ін. – Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. – С. 84-87. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/711262/1/>

УДК: 316.625 (075.8)

Чуйко Г., канд. філ. н., доц.; Тритенко І. студ.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СУГЕСТИВНОГО ВПЛИВУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Chuiko H., Ph.D., Assoc. Prof.; Trytenko I., student

PECULIARITIES OF SUGGESTIVE INFLUENCE IN SOCIAL NETWORKS

Останнім часом спостерігається тенденція підвищення цікавості до явищ маніпуляції, впливу, навіювання тощо на особистість. Це пов'язано з стрімким розвитком інформаційних технологій та ресурсів. Оскільки людина майже все своє життя проводить у спілкуванні та взаємодії з іншими людьми, ми маємо справу з обставинами, в яких може відбуватися вплив на поведінку один одного. Саме тому ми завжди перебуваємо в потенційній ситуації впливу і є або його суб'єктом, або об'єктом. Актуальність та підвищений інтерес до даної проблематики зрозумілий, оскільки прогрес не стоїть на місці і починає з'являтися все більше сфер у яких можна більш ефективно та непомітно впливати на особистість або групи людей. Незважаючи на велику кількість робіт та досліджень вчених з питання сугестивного впливу, особливості його прояву та застосування на теренах цифрового світу в соціальних мережах та на різних інформаційних платформах ще потребує уточнення та доробки, оскільки розвиток інформаційних технологій та їх удосконалення відбувається ледь не щодня.

В своїй книзі Ф. Зімбардо та М. Ляйпе висловлювали думку, що процес соціального впливу передбачає таку поведінку однієї людини, яка має своїм результатом – або метою – зміну того як інша людина себе поводить, що вона відчуває або думає стосовно деякого стимулу. В якості ж стимулу може виступати будь-яка соціально значуща проблема (наприклад, проблема абортів), продукт (припустимо, дієтичний лимонад), дія (до прикладу, використання шпаргалок на екзамені) [1, с. 16]. Якщо ж говорити про сугестивний вплив, то ми маємо на увазі пряме повідомлення за допомогою якого людина впливає на рішення, вірування, судження та поведінку іншої особи. Даний вид впливу пов'язаний зі зниженням рівня критичності при сприйнятті інформації усвідомленості об'єкта впливу.

Засоби сугестивного впливу можуть бути зовсім різними та поділятися на різноманітні види, а саме на текстові та мовленнєві. Які, в свою чергу, поділяються на вербальні, паралінгвістичні та невербальні [3]. Потрібно розуміти, що в результаті такого впливу думка, уявлення, образ безпосередньо входять у сферу свідомості й закріплювалися в ній як щось дане, безперечне та вже доведене. Тому в цьому процесі найважливішим є побудова повідомлення, адже при сприйманні не має виникати дисонансу між вже наявними знаннями та отриманою інформацією, також вона в своїй